RAAP-RAPPORT 1521

Plangebied Louis Davidscarré

Gemeente Zandvoort

Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Zandvoort
Titel: Plangebied Louis Davidscarré, gemeente Zandvoort; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek
Status: 1e concept
Datum: maart 2007
Auteur: *drs. S. Molenaar*
Projectcode: ZALD2
Bestandsnaam: RA1521ZALD2.doc
Projectleider: drs. S. Molenaar
Projectmedewerker: drs. Y. Henk
ARCHIS-vondstmeldingsnummer: 404632
ARCHIS-waarnemingsnummers: nog niet verleend
ARCHIS-CIS-code: 21325
Autorisatie: drs. C.M. Soonius

ISSN: 0925-6229

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.
Zeeburgerdijk 54
1094 AE Amsterdam
Postbus 1347
1000 BH Amsterdam

telefoon: 020-463 4848
telefax: 020-463 4949
E-mail: raap@raap.nl

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Zandvoort heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in maart 2007 een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met de voorgenomen aanleg van 2 parkeergarages in plangebied Louis Davidscarré in de gemeente Zandvoort. Reeds in mei 2004 is voor het plangebied een bureauonderzoek uitgevoerd (Molenaar, 2004). Op basis van dit bureauonderzoek werd geadviseerd om bij bodemingrepen dieper dan 1,0 m -Mv een archeologisch booronderzoek uit te laten voeren. Op basis van het booronderzoek moest worden bepaald of er in de ondergrond archeologische waarden (bewoningslagen) aanwezig zijn. Uit het bureauonderzoek was ook gebleken dat lokaal tot circa 2,0 m -Mv bodemverstoringen aanwezig konden zijn als gevolg van bouw- en sloopwerkzaamheden in het plangebied.
Omdat de geplande nieuwbouw van de geplande parkeergarages de bodem tot 3 à 3,5 m -Mv zal verstoren heeft op de locatie van de parkeergarages een inventariserend veldonderzoek (booronderzoek) plaatsgevonden. Doel van het onderzoek was het in kaart brengen van de bodemopbouw en het opsporen van archeologische resten en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.
Tijdens het archeologisch onderzoek in plangebied Louis Davidscarré is duidelijk geworden dat het plangebied in het verleden een natuurlijke laagte vormde die vermoedelijk tussen de 17e en 19e eeuw heeft gediend als een stortplaats voor (huishoudelijk) afval. Dit sluit goed aan bij informatie die wijst op het gebruik van een deel van het plangebied als afvoer van de riolering. Met name in het gebied direct ten noorden van de Cornelis Slegersstraat is nog een dik pakket afval aanwezig.
Op basis van de lage ligging van het plangebied en het gebruik als afvalstort worden in het plangebied geen huizen of huisplaatsen vanaf de 17e eeuw verwacht. Ook oudere bewoningssporen worden op basis van de lage ligging van het plangebied niet verwacht.
Hoewel tijdens het inventariserend veldonderzoek talloze archeologische indicatoren zijn aangetroffen, wijzen deze op de aanwezigheid van een afvalstortplaats en niet op de aanwezigheid van bewoning ter plaatse. Ten aanzien van de geplande werkzaamheden in het plangebied wordt derhalve geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek dient contact opgenomen te worden met de beleidsmedewerker van het Bureau Monumenten en Archeologie van de provincie Noord-Holland.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van de gemeente Zandvoort heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in maart 2007 een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met de voorgenomen aanleg van 2 parkeergarages in plangebied Louis Davidscarré in de gemeente Zandvoort. Reeds in mei 2004 is voor het plangebied een bureauonderzoek uitgevoerd (Molenaar, 2004). Op basis van dit bureauonderzoek werd geadviseerd om bij bodemingrepen dieper dan 1,0 m -Mv een archeologisch booronderzoek uit te laten voeren. Op basis van het booronderzoek moest worden bepaald of er in de ondergrond archeologische waarden (bewoningslagen) aanwezig zijn. Uit het bureauonderzoek was ook gebleken dat lokaal tot circa 2,0 m -Mv bodemverstoringen aanwezig konden zijn als gevolg van bouw- en sloopwerkzaamheden in het plangebied. Omdat de nieuwbouw van de geplande parkeergarages de bodem tot 3 á 3,5 m -Mv zal verstoren of op de locatie van de parkeergarages een inventariserend veldonderzoek (booronderzoek) plaatsgevonden. Doel van het onderzoek was het in kaart brengen van de bodemopbouw en het opsporen van archeologische resten en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

1.2 Plangebied

Het plangebied valt uiteen in 2 deelgebieden. Het noordelijke deelgebied (circa 0,4 ha) ligt ten noorden van de Prinsesseweg. Het zuidelijke deelgebied (circa 1,8 ha) wordt begrensd door de Grote Krocht, de Cornelis Slegersstraat en de Haarlemmerstraat in het zuiden, de Prinsesseweg in het noorden en de Louis Davidsstraat in het westen (figuur 1). Het plangebied is vrijwel volledig bebouwd of van oppervlakteverharding voorzien. Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 24H van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 96.850/487.450.

1.3 Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een verkennend en karterend booronderzoek. Voor de volledigheid zijn de resultaten van het bureauonderzoek uit 2004 in de rapportage meegenomen.

RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) en die valt onder de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; http://www.sikb.nl).

Namens de gemeente Zandvoort trad mevr. E. den Breejen op als contactpersoon.

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

In 2004 is voor het plangebied reeds een bureauonderzoek uitgevoerd. Voor het uitvoeren van het inventariserend veldonderzoek is het ARCHeologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) geraadpleegd om te zien of er relevante actuele vindplaatsen en onderzoeksgegevens beschikbaar zijn. Ook is de gehanteerde geologische terminologie aangepast volgens de laatste inzichten.
Voor de volledigheid worden de resultaten van het bureauonderzoek in 2004 hieronder opnieuw weergegeven.

Voor het historisch onderzoek in 2004 zijn de volgende kaarten bestudeerd:
- Prins Maurits' kaart van Rijnland en omliggend gebied (Canaletto, 1989).
- Kadastrale minuutkaart uit 1812 (Zandvoort: www.dewoonomgeving.nl).
- Grote Historische Provincie Atlas, schaal 1:25.000; Noord-Holland 1849-1859 (Wolters-Noordhoff Atlasprodukties, 1992).
- Atlas van Historische Topografische Kaarten, schaal 1:25.000. Noord-Holland 1894-1923 (Uitgeverij 12 Provinciën, 2003).
- Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Holland. Deel Kennemerland (Haartsen, Lenten & Ten Oever-van Dijk, 2001).
- Kennemer Atlas (Archiefdienst voor Kennemerland).

Voor literatuur alsmede kaart- en beeldmateriaal van het plangebied is destijds de Archiefdienst voor Kennemerland (AVK) in Haarlem geraadpleegd. Voor informatie over de mate van bodemverstoring in het plangebied door (recente) bouwwerkzaamheden zijn bouw- en sloopdossiers van het plangebied bekeken. Voor relevante historische en archeologische informatie werd dhr. G. Cense van de Vereniging Oud-Zandvoort benaderd.

2.2 Resultaten

Geologie en geomorfologie

Voor een beschrijving van de geologie van het plangebied kan worden volstaan met het beschrijven van de geologische ontwikkelingen gedurende de laatste 5000 jaar. De kustlijn lag 5000 jaar geleden verder landinwaarts dan tegenwoordig. Deze kustlijn bestond voornamelijk uit een door de zee opgeworpen strandwal waarop duinvorming (de zogenaamde Oude Duinen)

plaatsvond. De oudste strandwal is de strandwal van Spaarnwoude-Heemstede die rond 5200 jaar geleden werd gevormd. In de loop van de tijd ontstonden in westelijke richting nieuwe, jongere strandwallen. De brede strandwal van Haarlem ontstond rond 4800 jaar geleden en de strandwal van Aerdenhout-Bloemendaal enkele honderden jaren later. De vorming van strandwallen in westelijke richting ging gestaag door; waarschijnlijk werd rond 300 jaar voor Chr. de strandwal gevormd waarop het plangebied ligt (Van der Valk, 1992).
Rond het begin van de jaartelling was een brede kuststrook ontstaan die bestond uit een complex van strandwallen met Oude Duinen. Tussen de strandwallen lagen de zogenaamde strandvlakten. Dit waren lager gelegen delen waar veengroei plaatsvond. Ook in de Oude Duinen vond, in lager gelegen delen, veenvorming plaats (RGD, 1995).
Hoewel de vorming van strandwallen vrijwel stil lag, was de geologische ontwikkeling van de kuststrook nog niet ten einde. Met name de vorming van duinen ging onverminderd door. Rond 1000 na Chr. was de duinvorming zelfs zo hevig dat de Oude Duinen werden afgedekt door nieuwe, hoge duinen: de zogenaamde Jonge Duinen (Zagwijn, 1997). Opvallend is dat de Jonge Duinen zeer rijk zijn aan schelpgruis en dat er vrijwel geen veen- en of bodemvorming heeft plaatsgevonden. Hoewel de vorming van Jonge Duinen tussen 1400 en 1600 jaar na Chr. reeds sterk was verminderd, duurde het tot het midden van de 19e eeuw voordat het Jonge Duinlandschap door beplanting met bos en helmgras werd gefixeerd.
Volgens de herziene geologische terminologie wordt geen onderscheid meer gemaakt in Oude en Jonge Duinen en Oude en Jonge Strandzanden. De kustduinen worden gerekend tot het Laagpakket van Schoorl terwijl de strandzanden worden gerekend tot het Laagpakket van Zandvoort. Beide laagpakketten worden gerekend tot de Formatie van Naaldwijk.

Bodem
Omdat het plangebied in de bebouwde kom van Zandvoort ligt, is er geen bodemkundige informatie beschikbaar.

Bewoningsgeschiedenis

Prehistorie en Romeinse tijd
Bewoning in het plangebied was mogelijk vanaf het moment dat de strandwal en Oude Duinen waren gevormd. Op basis van de datering van de strandwal (circa 300 voor Chr.) kunnen in het plangebied in theorie archeologische resten uit de Midden IJzertijd voorkomen. In (de directe nabijheid van) het plangebied zijn geen vondsten bekend die dit bevestigen. Circa 5 km ten zuiden van het plangebied, in de Amsterdamse Waterleidingduinen (Witte Veld) zijn wel bewoningssporen uit de IJzertijd bekend. Het gaat om 3 cultuurniveaus in de Oude Duinen (CMA-code 24H-004, Monumentnummer 11082: ARCHIS-waarnemingsnummers 18774, 18775, 18776, 26211, 45503, 45505, 45509, 45510, 45511 en 45318). Ook elders in de Amsterdamse Waterleidingduinen zijn

vondsten uit de (Late) IJzertijd bekend (ARCHIS-waarnemingsnummers 26213, 26219 en 45502). Het precieze karakter van de bewoning in de IJzertijd is niet bekend. Er lijkt sprake te zijn van herhaaldelijk geploegde lagen, hetgeen zou wijzen op landbouw en continue bewoning (Jelgersma e.a., 1970). Uit de Romeinse tijd zijn ook geen vondsten uit (de directe nabijheid van) het plangebied bekend. Circa 4 km ten noordoosten van het plangebied is een aantal scherven uit de Romeinse tijd bekend (ARCHIS-waarnemingsnummer 40138). Ter hoogte van strandpaal 69 (circa 3 km ten zuidwesten van het plangebied) is eind jaren 50 van de 20e eeuw een opmerkelijke vondst gedaan. In een 'stuifkuil' werd een aantal scherven Terra Sigillata gevonden (ARCHIS-waarnemingsnummer 45506). Terra Sigillata is Romeins aardewerk dat onder meer werd geïmporteerd uit Noord-Frankrijk. In de kuil was ook nog een stuk bewerkt vuursteen aanwezig en een vroeg-middeleeuwse munt (Wieland Los, 1957). Het is onduidelijk hoe de vondsten uit 3 verschillende perioden bij elkaar terecht zijn gekomen.

Middeleeuwen
Er zijn geen aanwijzingen dat het plangebied werd bewoond in de Vroege Middeleeuwen. De vondst van een vroeg-middeleeuwse munt circa 3 km ten zuidwesten van het plangebied is te geïsoleerd om als bewijs voor bewoning in de Vroege Middeleeuwen te kunnen dienen. In de Amsterdamse Waterleidingduinen is, op circa 3 km ten zuidoosten van het plangebied, mogelijk een vroeg-middeleeuwse akkerlaag aangetroffen, maar de datering is onzeker (ARCHIS-waarnemingsnummer 26213). De eerste duidelijke aanwijzingen voor bewoning in de nabijheid van het plangebied dateren uit de Late Middeleeuwen (CMA-code 25A-024, Monumentnummer 13897).

De vroegste vermelding van Zandvoort dateert uit 1304 wanneer Witte van Haemstede, zoon van graaf Floris V, bij 'Santvoerde' aan land gaat. Zijn doel was om te voorkomen dat Kennemerland in handen zou vallen van graaf Guido van Vlaanderen (Kurtz, 1968). Door anderen wordt ook wel 1295 genoemd als oudste vermelding van Zandvoort (Haartsen e.a., 2001).
Het terrein van de Oude Kerk van Zandvoort is al sinds de 15e eeuw in gebruik (CMA-code 24H-A01, Monumentnummer 13895). Recent onderzoek zou echter kunnen wijzen op een mogelijke oorsprong van Zandvoort in de vroeg 12e eeuw (mondelinge mededeling dhr. G. Cense). Een dergelijke datering voor de eerste bewoning lijkt te worden ondersteund door de vondst van scherven uit het begin van de Late Middeleeuwen circa 5 km ten zuiden van het plangebied in de Amsterdamse Waterleidingduinen (Witte Veld; ARCHIS-waarnemingsnummers 45509, 45510 en 45511).

Nieuwe tijd
Tot aan de tweede helft van de 19e eeuw lijkt het plangebied niet te zijn bewoond. Op een kaart van Prins Maurits van het Rijnland en omliggend gebied uit 1614 staat Zandvoort (Santvoort) redelijk gedetailleerd aangegeven (figuur 2). Het plangebied is op deze kaart aangegeven als ongerept duingebied. Op de

kadastrale kaart uit 1812 is in het plangebied geen bebouwing aangegeven (figuur 3). Het gebied lijkt relatief vlak te zijn en de gronden zijn grotendeels in gebruik als landbouwgrond. Ook op de historische kaart uit het midden van de 19e eeuw (figuur 4) ontbreekt bebouwing. De groene kleur van het westelijke deel van het plangebied suggereert dat het als weideland in gebruik is.
Het deel van het plangebied ter hoogte van de Prinsesseweg staat bekend als het Zwarte Veld. Dit was een lager gelegen deel waar vroeger de boomstammen werden neergelegd die werden gebruikt om de schepen in zee te rollen. Later is het gebied door de lage ligging gebruikt als afvoer van de riolering (mondelinge mededeling dhr. G. Cense). Het oostelijke deel bestaat uit duinen met kleine rechthoekige perceeltjes, waarschijnlijk kleine akkertjes.
Op een topografische kaart van rond 1900 is de eerste bebouwing in het plangebied zichtbaar (figuur 5). In het oostelijke deel is onder meer de Rooms Katholieke Kerk aanwezig (gebouwd in 1854) met daarachter de Rooms-Katholieke- en de algemene begraafplaats. De akkertjes lijken op deze kaart te zijn verdwenen.
Langs de Grote Krocht is een smalle rij met bebouwing aanwezig. Aan de noord- en westrand van het plangebied is, met een boog om de algemene begraafplaats heen, de rails van de 'Eerste Electrische Tram naar Zandvoort' zichtbaar (aangelegd in 1882). Het tracé van de tram is nu nog herkenbaar in de ligging van de Prinsesseweg en de Louis Davidsstraat (figuur 1). Op de Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Holland is het tracé aangegeven als een waardevol cultuurhistorisch element (Haartsen e.a., 2000: KEN 312G). Dergelijke relicten zijn zowel provinciaal als nationaal zeldzaam.
Tussen 1900 en 1940 werd het deel van het plangebied ten oosten van de Rooms-katholieke kerk bebouwd. Ten zuidoosten van het plangebied bevindt zich een zone die volgens de Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Holland deel uitmaakt van een historisch stedenbouwkundige structuur van hoge waarde (figuur 1: straat met verandahuizen). Het betreft een gaaf bewaarde badplaatsbebouwing uit de vroeg 20e eeuw in stedenbouwkundige en architectuurhistorische samenhang (Haartsen e.a., 2000: KEN065B).
Na de Tweede Wereldoorlog werd de rest van het plangebied geleidelijk volgebouwd. Aanvankelijk met scholen ('Oude' Hannie Schaftschool, Mariaschool en 'Nieuwe' Hannie Schaftschool), later met huizen en bedrijven.
Ten noorden van de Prinsesseweg en direct ten oosten van het noordelijke deelgebied is enkele jaren geleden een bergbezinkbassin aangelegd. Hiertoe is de bodem tot circa 5 m -Mv uitgegraven (zie figuur 1).

Archeologische verwachting
Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW; ROB, 2005) geldt voor het plangebied een hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Op basis van de datering van de strandwal en Oude Duinen waarop het plangebied ligt, kunnen archeologische vindplaatsen vanaf de Midden IJzertijd voorkomen. In de Amsterdamse Waterleidingduinen zijn, in vergelijkbare geologische omstandigheden als in het plangebied, ook daadwerkelijk

vindplaatsen uit de IJzertijd aangetroffen (Jelgersma e.a., 1970). De vindplaatsen uit de IJzertijd zijn aangetroffen in de top van de Oude Duinen op circa 1 m +NAP en hoger. Het maaiveld in het plangebied ligt tussen 2,8 en 4 m +NAP. Dit zou betekenen dat in het plangebied tussen 1,8 en 3 m -Mv vindplaatsen uit de (Midden) IJzertijd aanwezig kunnen zijn.

Deze verwachting moet echter enigszins worden bijgesteld, omdat de strandwal en Oude Duinen waarop de bekende vindplaatsen uit de IJzertijd liggen, vermoedelijk rond 1100 voor Chr. zijn ontstaan en dus circa 700 tot 800 jaar ouder zijn dan de strandwal en duinen in het plangebied. Het is dus de vraag of de strandwal en Oude Duinen in het plangebied ook echt bewoonbaar waren vanaf de (Midden) IJzertijd. Mogelijk zat er toch enige tijd tussen het ontstaan van een strandwal met Oude Duinen en de bewoonbaarheid ervan.
Aangezien het plangebied vrijwel volledig bebouwd is, moet men tevens rekening houden met een verstoring van de bodem tot circa 1,0 à 1,5 m -Mv. Er zijn lokaal ook bodemingrepen bekend die tot circa 2,0 of zelfs 5,0 m -Mv reiken. Tijdens deze ingrepen zijn overigens nooit archeologische vondsten gedaan. Op basis van de verstoringsgegevens kan men stellen dat naar verwachting eventueel aanwezige vindplaatsen binnen 1,0 m -Mv (gedeeltelijk) door verstoring zullen zijn aangetast.

Periode	Datering				
Nieuwe tijd	1500		-	heden	
Late Middeleeuwen	1050		-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450		-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12	voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800		-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000		-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300		-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800		-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000		-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Verkennend booronderzoek
Het veldonderzoek bestond in eerste instantie uit een verkennend booronderzoek. Het doel van het verkennend booronderzoek was het verkrijgen van inzicht in de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied en het bepalen van de mate van bodemverstoring. Tijdens het verkennend booronderzoek zijn 9 boringen gezet (boringen 1 t/m 9; figuur 6). Vanwege de bebouwing, de ligging van kabels en leidingen en de aanwezige oppervlakteverharding zijn de boringen niet in een vast grid geplaatst maar zo gelijkmatig mogelijk verdeeld over het plangebied gezet.
Tijdens het verkennend booronderzoek is geboord tot maximaal 4,0 m -Mv met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm, een gutsboor met een diameter van 3 cm en een zuigerboor met een diameter van 4 cm. De boringen zijn lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Van alle boringen is de hoogte met een waterpastoestel ingemeten, waarbij de hoogte is herleid van putdeksels die in de omgeving van het plangebied aanwezig waren. De NAP-hoogte van de putdeksels werd door de gemeente Zandvoort ter beschikking gesteld.
Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Van boring 9 is een monster genomen met behulp van een Edelmanboor met een diameter van 12 cm. Het opgeboorde materiaal is gezeefd met een zeef met een maaswijdte van 1,0 mm; het zeefresidu is met het blote oog geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren.

Op basis van de resultaten van het verkennend booronderzoek is, na overleg met de gemeente Zandvoort besloten tot het uitvoeren van een aanvullend booronderzoek (karterend booronderzoek).

Karterend booronderzoek
Tijdens het karterend booronderzoek zijn op een aantal locaties binnen het plangebied aanvullende boringen gezet. Doel van het karterend booronderzoek was het verkrijgen van aanvullende informatie over de verspreiding van een humeuze laag/afvalpakket dat tijdens het verkennend booronderzoek was aangetroffen in boring 9 (zie onder). Tijdens het karterend booronderzoek zijn 12 boringen gezet (boring 10 t/m 21; figuur 6). De locatie van de boringen is

bepaald op basis van de resultaten van het verkennend booronderzoek. Er is geboord tot maximaal 2,0 m -Mv met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm en een gutsboor met een diameter van 3 cm. De boringen zijn lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Van alle boringen is de hoogte met een waterpastoestel ingemeten, waarbij de hoogte is herleid van putdeksels die in de omgeving van het plangebied aanwezig waren (zie verkennend booronderzoek). Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Er zijn tijdens het karterend booronderzoek geen monsters genomen.

De gehanteerde methode wordt geschikt geacht voor het opsporen van de meeste in dit gebied te verwachten nederzettingsterreinen uit de periode IJzertijd t/m Late Middeleeuwen. Deze methode is niet geschikt om verkavelingspatronen, graven en andere zeer lokale archeologische resten in kaart te brengen (Tol e.a., 2004).

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

De geologische opbouw van het plangebied is relatief uniform. Op basis van het bureauonderzoek werden in het plangebied strand- en duinzanden verwacht. Hoewel er plaatselijk wel verschillen zichtbaar waren in de korrelgrootte van het zand en de aanwezigheid van schelpen, waren deze verschillen klein en lokaal van aard waardoor geen duidelijk onderscheid kon worden gemaakt in strandzanden enerzijds en duinzanden anderzijds. Omdat de vorming van de duinen direct na de vorming van de strandwal heeft plaatsgevonden en relatief jong is, hebben nog geen grote bodemvormende processen plaatsgevonden zoals ontkalking, waardoor duidelijke verschillen tussen strandzanden en duinzanden ontstaan. Bijkomend probleem was dat vermoedelijk plaatselijk ophoging van de bodem heeft plaatsgevonden. Omdat het zand van deze ophoging lokaal zal zijn gewonnen en mogelijk vermenging van verschillende zandpakketten heeft plaatsgevonden, is de oorspronkelijke geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied niet goed te reconstrueren.
In 15 boringen is in de ondergrond een sterk humeuze zandlaag aangetroffen (zie bijlage 1). De dikte van de humeuze zandlaag varieerde van 5 cm tot 65 cm. In een zone langs de Cornelis Slegersstraat was deze humeuze zandlaag het dikst (tussen de 30 en 65 cm; resp. boring 13 en 12). De diepteligging van de humeuze zandlaag varieerde van 0,6 tot 1,75 m -Mv (resp. 3,23 en 2,25 m -NAP). Gemiddeld lag de humeuze zandlaag op 1,25 m -Mv (2,56 m –NAP). In boring 9 zijn in de onderkant van de humeuze zandlaag zeer veel schelpen aangetroffen. De schelpen bestaan uit een mix van zout- en brakwaterschelpen en landslakjes en wijzen op een brak tot zout milieu met plaatselijk droge plekken. In de top van de humeuze zandlaag zijn vrijwel geen schelpen meer aanwezig. Vermoedelijk kan de humeuze zandlaag worden geïnterpreteerd als een laagte in

het voormalige duingebied waar een zout tot brak milieu heeft geheerst en waar door de groei van planten humusaanrijking heeft plaatsgevonden. De verschillen in de hoogteligging van de humeuze zandlaag is mogelijk een weerspiegeling van hoogteverschillen in het toenmalige duingebied. Het ontbreken van de humeuze zandlaag in een aantal boringen zou kunnen wijzen op hoger gelegen delen.
De overgang van de humeuze laag verloopt in een aantal boringen zeer abrupt en in een aantal boringen zijn aanwijzingen gevonden voor vergraving van de humeuze laag. Vermoedelijk is voorafgaand aan de bebouwing in het plangebied de laagte opgevuld met zand uit de directe omgeving om zo een hoger maaiveld te creëren.

Archeologie
Tijdens het verkennend booronderzoek is in boring 9 een groot aantal archeologische indicatoren aangetroffen (tabel 2). Het betreft aardewerk, puinbrokjes, vissenbotjes, verbrand bot en brokjes steenkool. De indicatoren zijn afkomstig uit een monster dat is genomen van de gehele humeuze zandlaag (zie boven).
Het aardewerk dat is aangetroffen in boring 9 duidt op een datering tussen 1250 (Late Middeleeuwen A) en heden (NTC). Vermoedelijk kan echter ruwweg een datering tussen 1650 en 1900 worden aangehouden. Op basis van de datering en aard van de archeologische indicatoren is vermoedelijk sprake van een laagte in het toenmalige duinlandschap dat is gebruikt voor het storten van (huishoudelijk) afval. Dit komt overeen met de melding van dhr. Cense van de Vereniging Oud-Zandvoort, dat het gebied rond de Prinsesseweg is gebruikt als afvoer van de riolering (zie hoofdstuk 2). In de volksmond stond dit gebied bekend als het Zwarte Veld. De donkere kleur is mogelijk ontstaan door de grote hoeveelheid steenkolengruis, dat is aangetroffen in het monster uit boring 9.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Tijdens het archeologisch onderzoek in plangebied Louis Davidscarré is duidelijk geworden dat het plangebied in het verleden een natuurlijke laagte vormde die vermoedelijk tussen de 17e en 19e eeuw heeft gediend als een stortplaats voor (huishoudelijk) afval. Dit sluit goed aan bij informatie die wijst op het gebruik van een deel van het plangebied als afvoer van de riolering. Met name in het gebied direct ten noorden van de Cornelis Slegersstraat is nog een dik pakket afval aanwezig.
Op basis van de lage ligging van het plangebied en het gebruik als afvalstort worden in het plangebied geen huizen of huisplaatsen vanaf de 17e eeuw verwacht. Ook oudere bewoningsresten worden op basis van de lage ligging van het plangebied niet verwacht.

4.2 Aanbevelingen

Hoewel tijdens het inventariserend veldonderzoek talloze archeologische indicatoren zijn aangetroffen, wijzen deze op de aanwezigheid van een afvalstortplaats en niet op de aanwezigheid van bewoning ter plaatse. Ten aanzien van de geplande werkzaamheden in het plangebied wordt derhalve geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek dient contact opgenomen te worden met de beleidsmedewerker van het Bureau Monumenten en Archeologie van de provincie Noord-Holland.

Literatuur

Canaletto, 1989. Prins Maurits' kaart van Rijnland en omliggend gebied, door Floris Balthasar en zijn zoon Balthasar Florisz. Van Berckenrode in 1614 getekend. Canaletto, Alphen aan den Rijn.

Haartsen, A., J. Lenten & C. ten Oever-van Dijk, 2001. Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Holland: de cultuurhistorie van Kennemerland. Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Jelgersma, S., J. de Jong, W.H. Zagwijn & J.F. van Regteren Altena, 1970. The coastal dunes of the western Netherlands; geology, vegetational history and archeology. Mededelingen Rijks Geologische Dienst, N.S. 21: 93-167. Rijks Geologische Dienst, Haarlem.

Kurtz, G.H., 1968. Geschiedenis van Zandvoort voordat het badplaats werd. Gort met Stroop. Over geschiedenis en volksleven van Zandvoort aan Zee (pag. 19-34). Kruseman's Uitgeversmaatschappij N.V., Den Haag.

Molenaar, S., 2004. Plangebied Louis Davidscarré. Gemeente Zandvoort. Een inventariserend archeologisch onderzoek (bureauonderzoek). *RAAP-rapport* 1030. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters.* Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

RGD, 1995. Vereenvoudigde Geologische Kaart van Haarlem en Omgeving, schaal 1:50.000. Rijks Geologische dienst, Haarlem.

ROB, 2005. *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) versie 2.1. Ontleend aan http//www.archis.nl.*

Tol, A., P. Verhagen, A. Borsboom & M. Verbruggen, 2004. Prospectief boren; een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie. *RAAP-rapport* 1000. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Uitgeverij 12 Provinciën, 2003. Atlas van Historische Topografische Kaarten Noord-Holland. Bladen van de Chromo-topografische Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden schaal 1:25.000, 1894-1923. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Valk, L. van der, 1992. Mid- and Late-Holocene Coastal Evolution in the Beach Barrier Area of the Western Netherlands. Academisch Proefschrift Vrije Universiteit Amsterdam. Febodruk, Enschede.

Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001. Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.

Wieland Los, B.J., 1957. Archeologische vondsten in de gemeente Zandvoort. Noord-Holland 2: 195. Culturele Raad Noord-Holland, Velsen.

Wolters-Noordhoff Atlasprodukties, 1992. Grote Historische Provincie Atlas, schaal 1:25.00;. Noord-Holland 1849-1859. Wolters-Noordhoff Atlasprodukties, Groningen.

Zagwijn, W.H., 1997. Een landschap in beweging. In: . D.P. Hallewas, G.H. Scheepstra & P.J. Woltering (red.); Dynamisch Landschap. Archeologie en geologie van het Nederlandse kustgebied. Van Gorcum/Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Gebruikte afkortingen

ARCHIS	ARCHeologisch Informatie Systeem
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
-Mv	beneden maaiveld
RACM	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging plangebied met bebouwing en voormalige bebouwing; inzet: ligging in Noord-Holland (ster).
Figuur 2. Zandvoort op Prins Maurits' Kaart van Rijnland en omliggend gebied (1614). Het plangebied ligt binnen de rode cirkel.
Figuur 3. Zandvoort op kadastrale minuutkaart 1812 met de grens van het plangebied (rood).
Figuur 4. Zandvoort op de Grote Historische Provincie Atlas Noord-Holland (1849-1859) met de grens van het plangebied (rood).
Figuur 5. Zandvoort op de Atlas van Historische Topografische Kaarten Noord-Holland (verkend 1892) met de grens van het plangebied (rood).
Figuur 6. Resultaten inventariserend veldonderzoek.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.
Tabel 2. Vondstenlijst.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

96750 96900

487650 487650

L. Davidsstraat

Prinsesseweg

Grote Krocht

Koninginneweg

Haarlemmerstraat

487500 487500

487350 487350

N

0 50 100

m 1:2.500

RAAP 2007

96750 96900

ZALD2_fig1/HA

Plangebied Louis Davidscarré
Gemeente Zandvoort

Resultaten bureauonderzoek

legenda

hoogte

verstoorde terreinen

voormalige school (afgebroken)

bergbezinkbassin

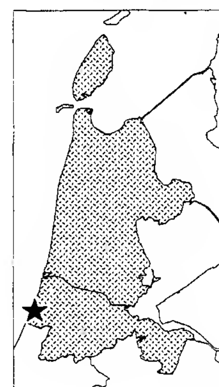
historisch geografische elementen

voormalig tracé trambaan Haarlem-Zandvoort

straat met verandahuizen

overig

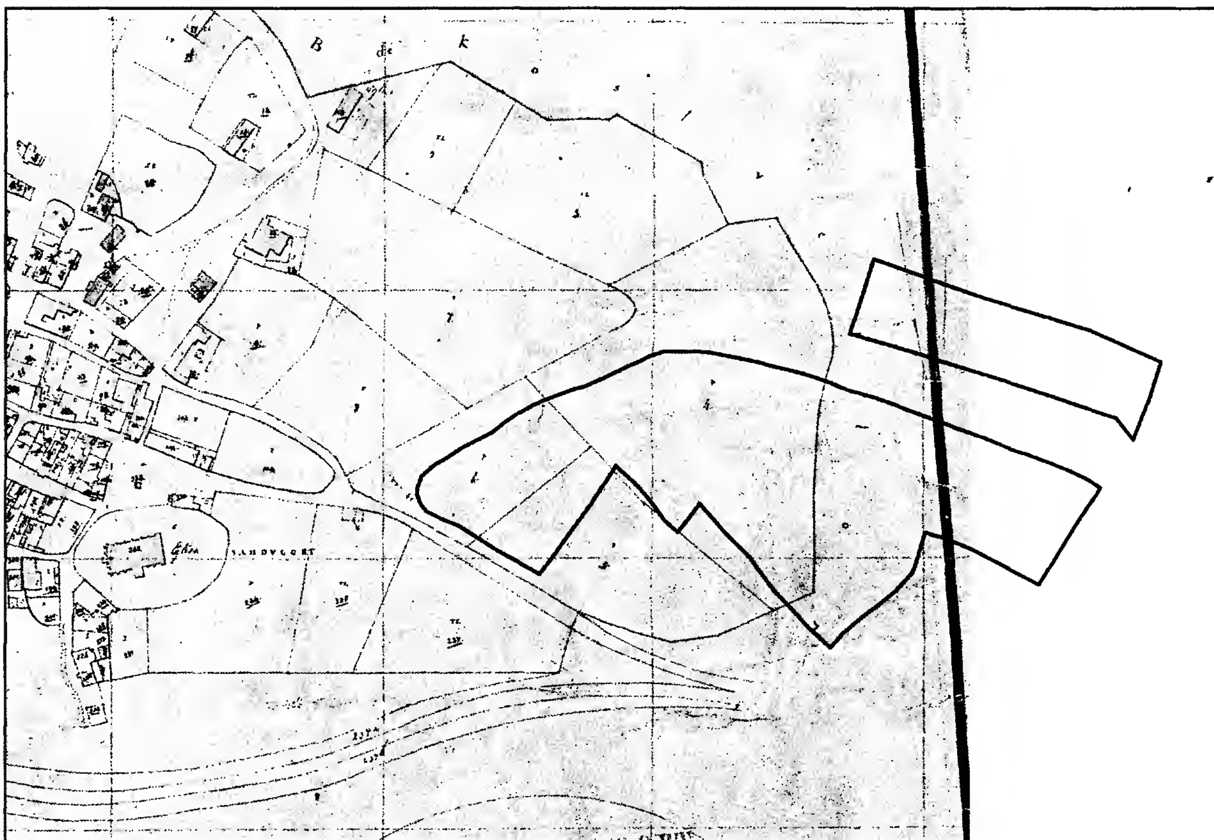
grens plangebied

Figuur 1. Ligging plangebied met bebouwing en voormalige bebouwing; inzet: ligging in Noord-Holland (ster).

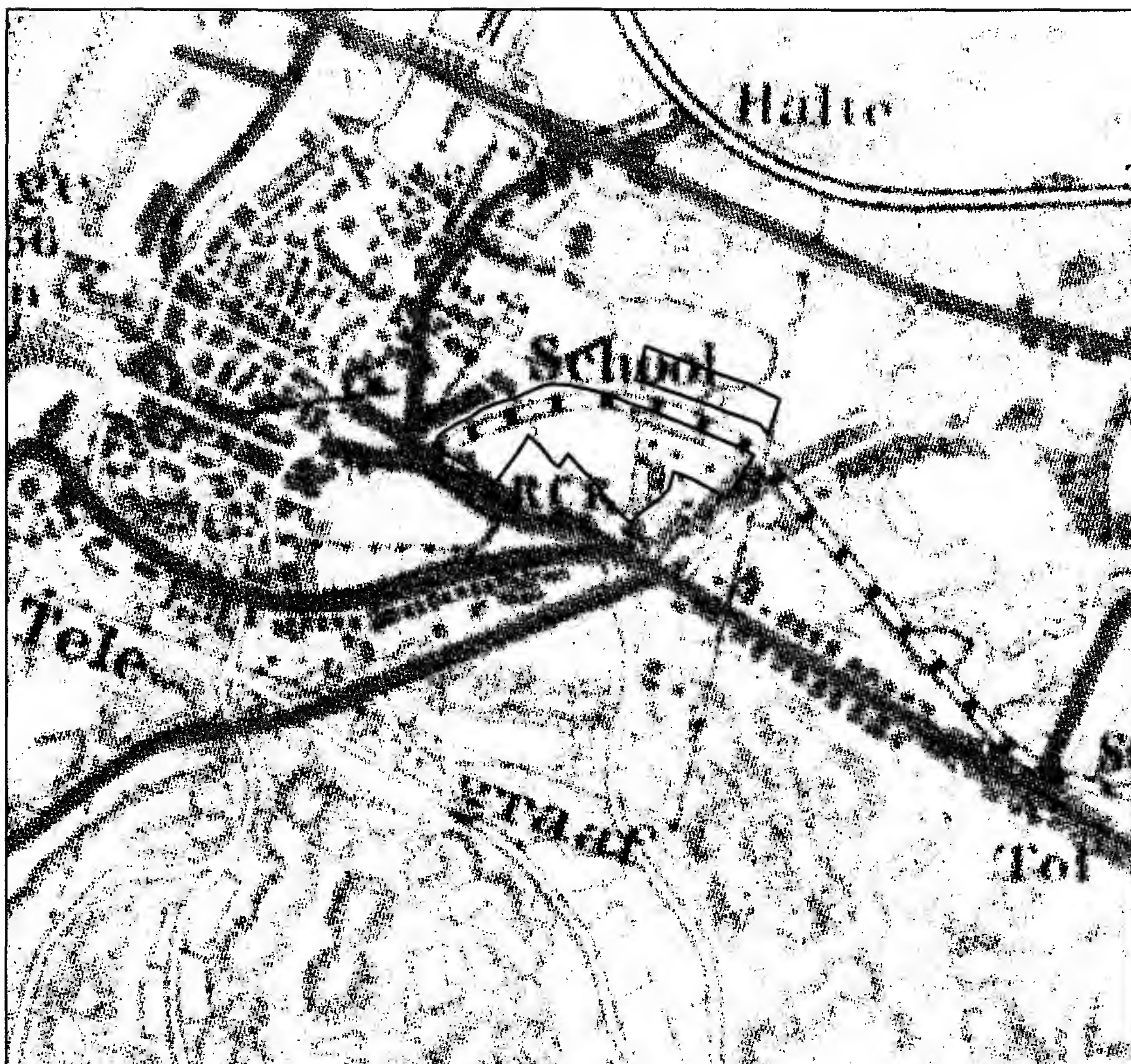
Figuur 2. Zandvoort op Prins Maurits' Kaart van Rijnland en omliggend gebied (1614).
Het plangebied ligt binnen de rode cirkel.

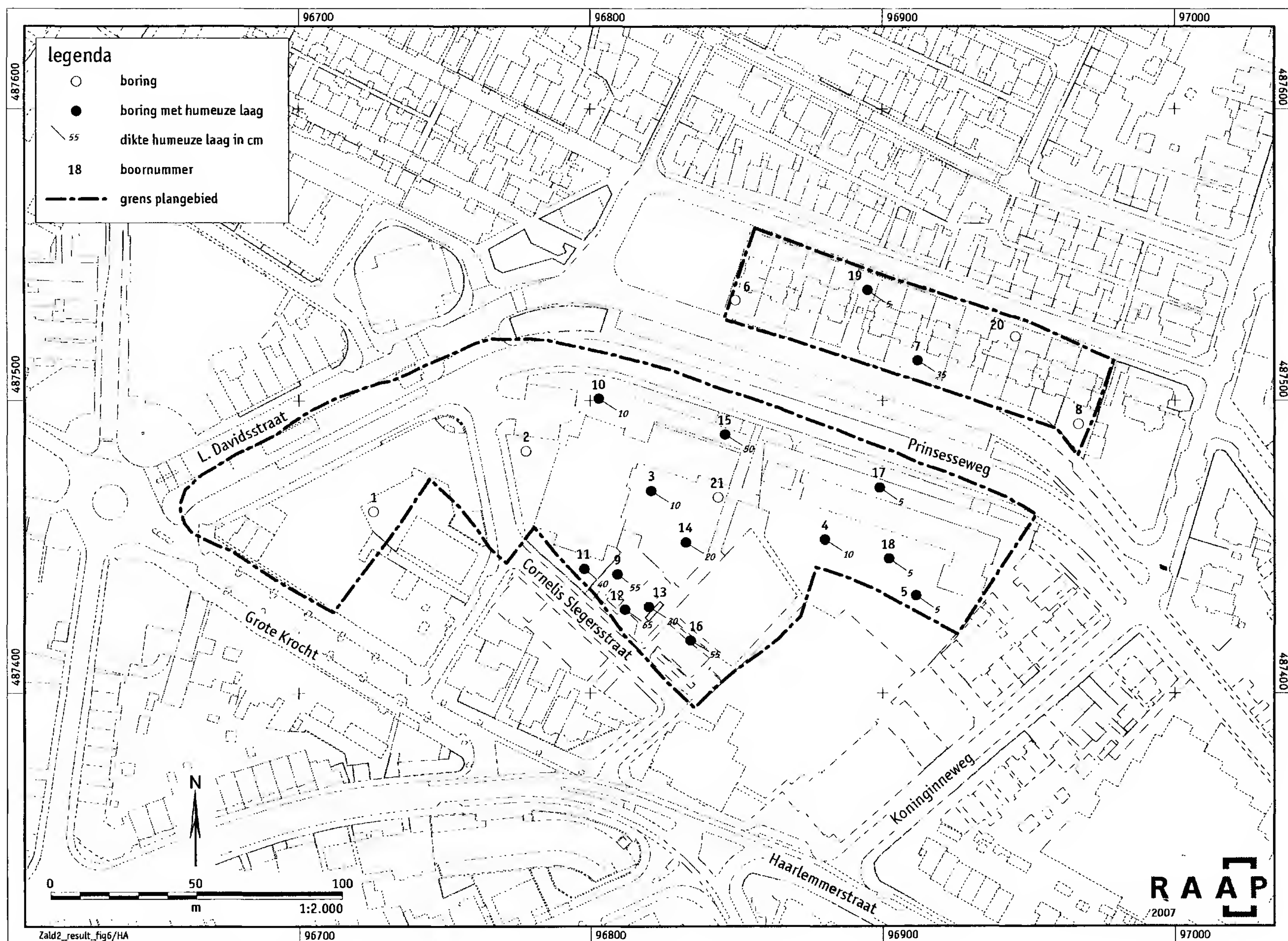
Figuur 3. Zandvoort op kadastrale minuutkaart uit 1812 met de grens van het plangebied (rood).

Figuur 4. Zandvoort op de Grote Historische Provincie Atlas Noord-Holland (1849-1859)
met de grens van het plangebied (rood).

Figuur 5. Zandvoort op de Atlas van Historische Topografische Kaarten Noord-Holland (verkend 1892) met de grens van het plangebied (rood).

Figuur 6. Resultaten inventariserend veldonderzoek.

Tabel 2: Vondstenlijst

VONDSTENLIJST BOORONDERZOEK

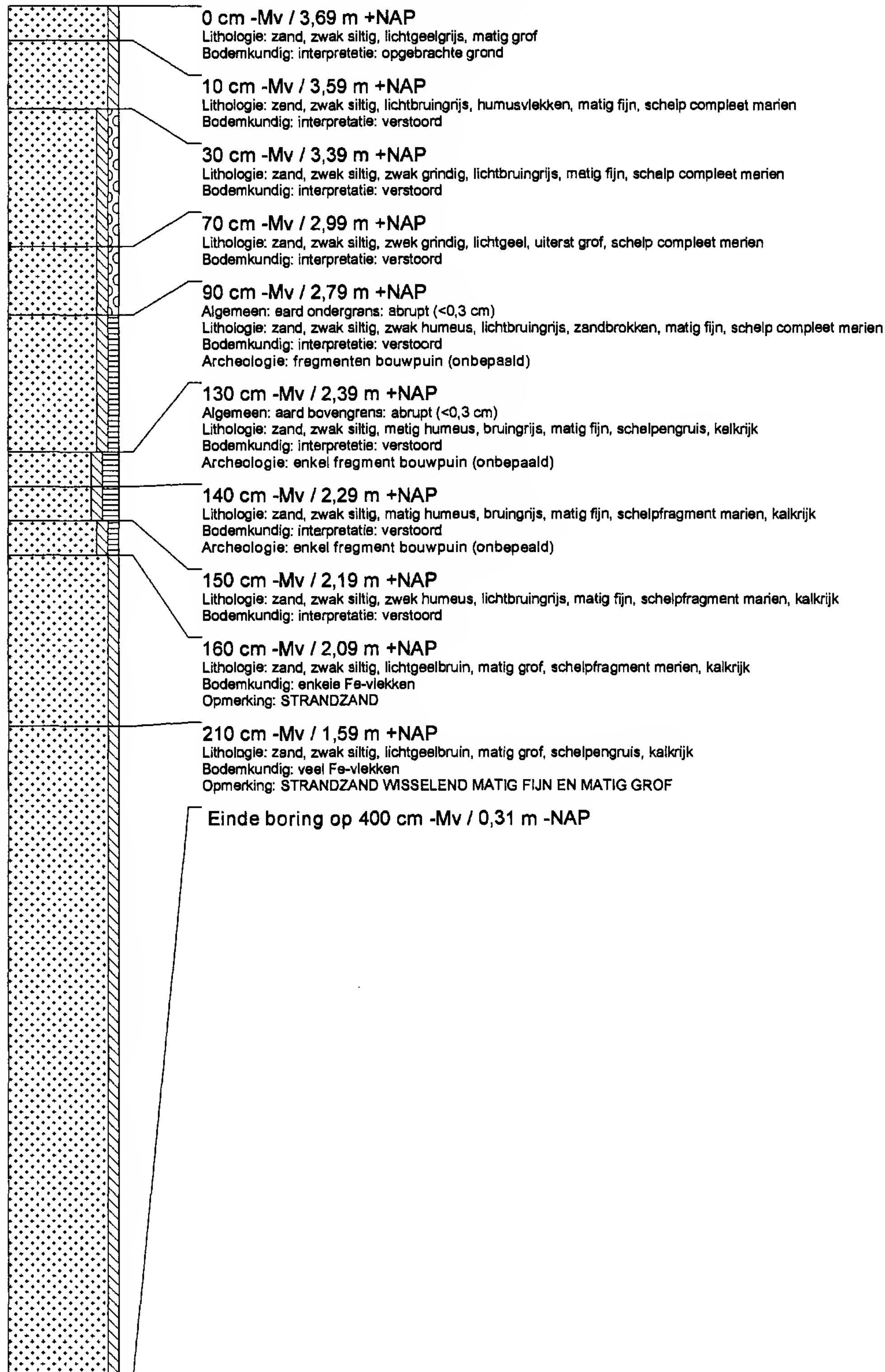
Projectcode	CIS code:	Omschrijving
ZALD2	21325	Zandvoort Louis Davidscarre

Vondstnr.	Boornr.	Diepte in m -Mv	Aantal	Materiaal	ARCHIS-code	Soort	Datering	ARCHIS-vondstmeldingsnr.	Opmerkingen
1	9	1,15-1,5	1	KER	PIJP	pijpesteel	NTA-NTC	404632	
2	9	1,15-1,5	1	KER	WIT	witbakkend geglazuurd	LMEB-NTC	404632	
3	9	1,5-1,6	1	KER	ROOD	roodbakkend met donkergroene glazuur	LMEA-NTC	404632	
4	9	1,5-1,6	1	KER	PIJP	pijpesteel	NTA-NTC	404632	
5	9	1,5-1,6	2	KER	DELFTS	Delfts aardewerk	NTB-NTC	404632	kan ook maiolica zijn
	9	1,15-1,6	100	ODB	VIS	honderden vissebotjes	PALEO-NTC	geen	niet gedeponeerd
	9	1,15-1,6	10	OXB	BOT	botjes indet.	PALEO-NTC	geen	niet gedeponeerd
	9	1,15-1,6	50	KER	BAKSTEEN	vijftigtal fragmentjes baksteen	ROMV-NTC	geen	niet gedeponeerd
	9	1,15-1,6	100	SXX	STEENKOOL	honderden stuks steenkool	ROMV-NTC	geen	niet gedeponeerd

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

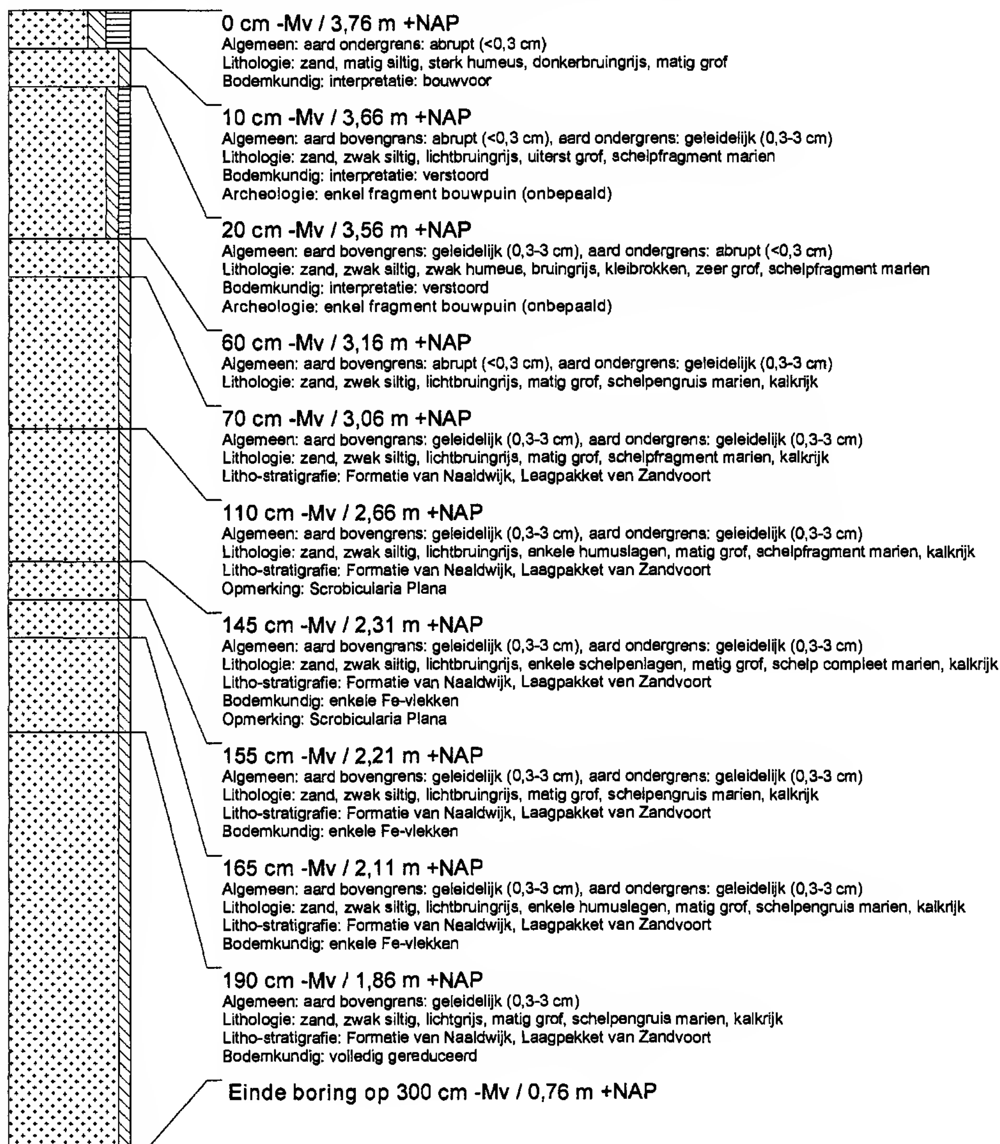
boring: ZALD2-1

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,69, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

boring: ZALD2-2

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,76, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

0 cm -Mv / 3,76 m +NAP
Algemeen: aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm)
Lithologie: zand, matig siltig, sterk humeus, donkerbruingrijs, matig grof
Bodemkundig: interpretatie: bouwvoor

10 cm -Mv / 3,66 m +NAP
Algemeen: aard bovengrans: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, uiterst grof, schelpfragment marien
Bodemkundig: interpretatie: verstoord
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

20 cm -Mv / 3,56 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, bruingrijs, kleibrokken, zeer grof, schelpfragment marien
Bodemkundig: interpretatie: verstoord
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

60 cm -Mv / 3,16 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig grof, schelpengruis marien, kalkrijk

70 cm -Mv / 3,06 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig grof, schelpfragment marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort

110 cm -Mv / 2,66 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, enkele humuslagen, matig grof, schelpfragment marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Opmerking: Scrobicularia Plana

145 cm -Mv / 2,31 m +NAP
Algemeen: aard bovengrans: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, enkele schelpenlagen, matig grof, schelp compleet marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken
Opmerking: Scrobicularia Plana

155 cm -Mv / 2,21 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig grof, schelpengruis marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

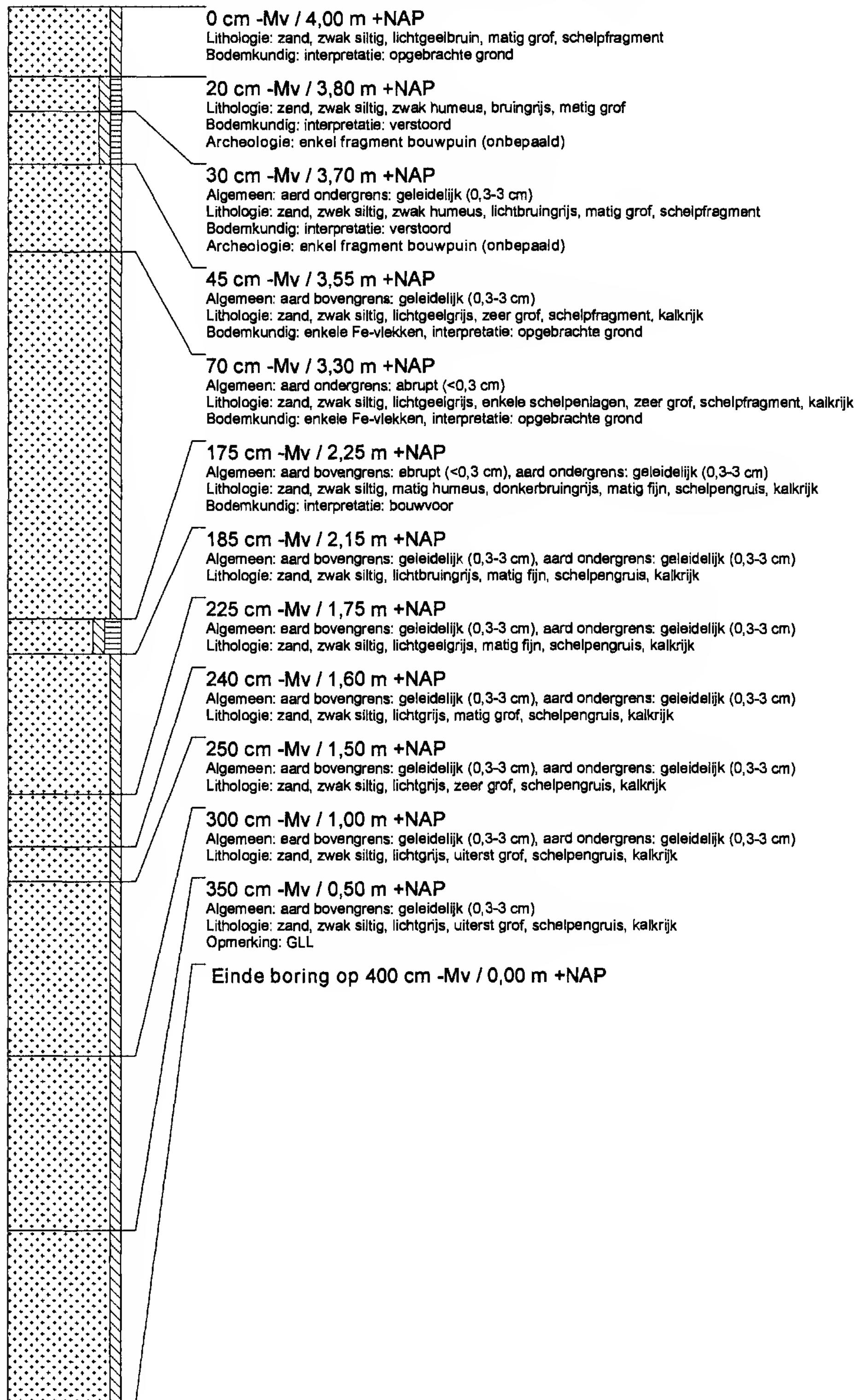
165 cm -Mv / 2,11 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, enkele humuslagen, matig grof, schelpengruis marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken

190 cm -Mv / 1,86 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgrijs, matig grof, schelpengruis marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: volledig gereduceerd

Einde boring op 300 cm -Mv / 0,76 m +NAP

boring: ZALD2-3

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 4,00, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

0 cm -Mv / 4,00 m +NAP
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgeelbruin, matig grof, schelpfragment
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

20 cm -Mv / 3,80 m +NAP
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, bruingrijs, matig grof
Bodemkundig: interpretatie: verstoord
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

30 cm -Mv / 3,70 m +NAP
Algemeen: aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, lichtbruingrijs, matig grof, schelpfragment
Bodemkundig: interpretatie: verstoord
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

45 cm -Mv / 3,55 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgeelgrijs, zeer grof, schelpfragment, kalkrijk
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken, interpretatie: opgebrachte grond

70 cm -Mv / 3,30 m +NAP
Algemeen: aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgeelgrijs, enkele schelpenlagen, zeer grof, schelpfragment, kalkrijk
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken, interpretatie: opgebrachte grond

175 cm -Mv / 2,25 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, donkerbruingrijs, matig fijn, schelpengruis, kalkrijk
Bodemkundig: interpretatie: bouwvoor

185 cm -Mv / 2,15 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig fijn, schelpengruis, kalkrijk

225 cm -Mv / 1,75 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgeelgrijs, matig fijn, schelpengruis, kalkrijk

240 cm -Mv / 1,60 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgrijs, matig grof, schelpengruis, kalkrijk

250 cm -Mv / 1,50 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgrijs, zeer grof, schelpengruis, kalkrijk

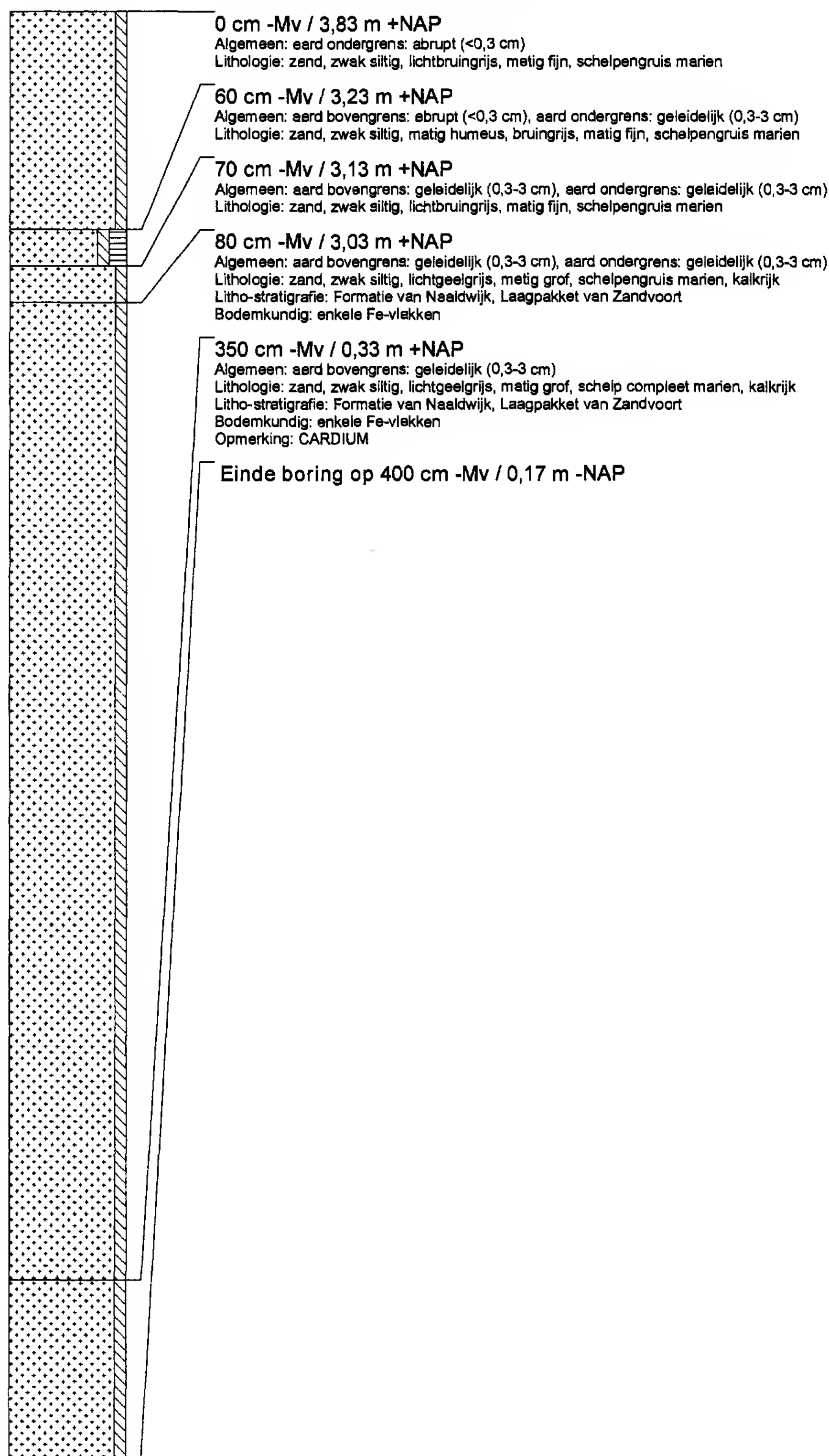
300 cm -Mv / 1,00 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgrijs, uiterst grof, schelpengruis, kalkrijk

350 cm -Mv / 0,50 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgrijs, uiterst grof, schelpengruis, kalkrijk
Opmerking: GLL

Einde boring op 400 cm -Mv / 0,00 m +NAP

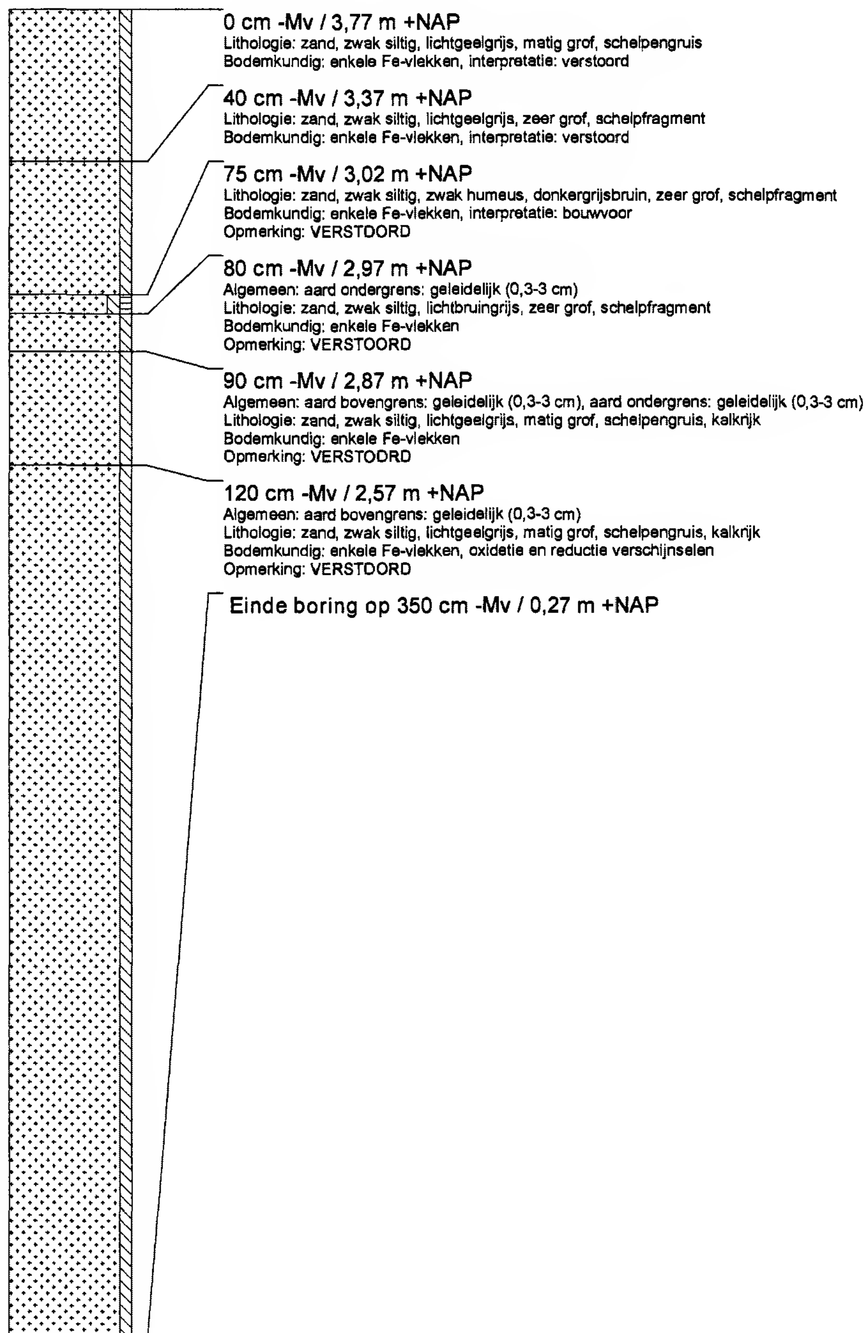
boring: ZALD2-4

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,83, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepeling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

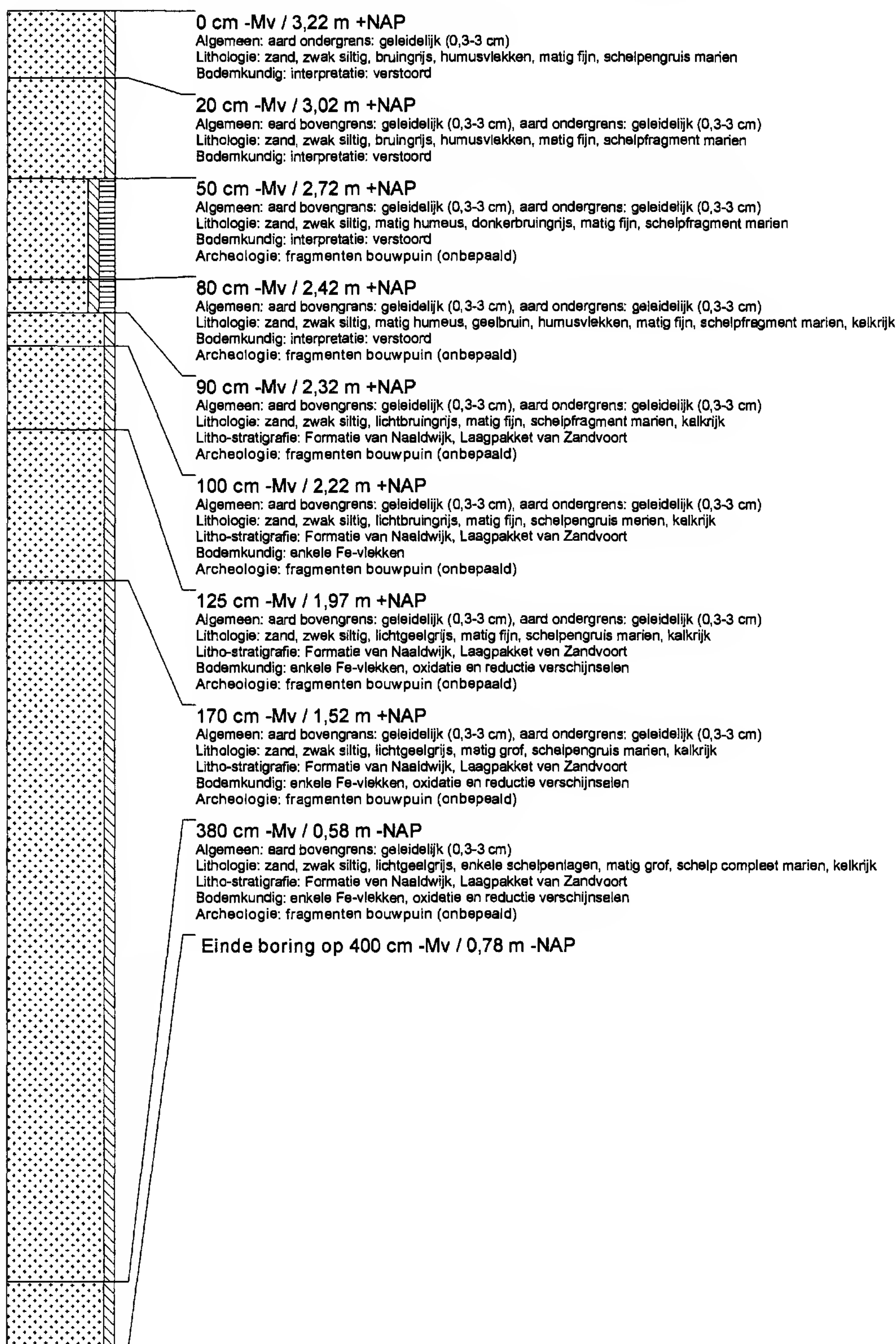
boring: ZALD2-5

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,77, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

boring: ZALD2-6

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,22, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

0 cm -Mv / 3,22 m +NAP
Algemeen: aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, bruingrijs, humusvlekken, matig fijn, schelpengruis marien
Bodemkundig: interpretatie: verstoord

20 cm -Mv / 3,02 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, bruingrijs, humusvlekken, matig fijn, schelpfragment marien
Bodemkundig: interpretatie: verstoord

50 cm -Mv / 2,72 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, donkerbruingrijs, matig fijn, schelpfragment marien
Bodemkundig: interpretatie: verstoord
Archeologie: fragmenten bouwpuin (onbepaald)

80 cm -Mv / 2,42 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, geelbruin, humusvlekken, matig fijn, schelpfragment marien, kalkrijk
Bodemkundig: interpretatie: verstoord
Archeologie: fragmenten bouwpuin (onbepaald)

90 cm -Mv / 2,32 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig fijn, schelpfragment marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Archeologie: fragmenten bouwpuin (onbepaald)

100 cm -Mv / 2,22 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig fijn, schelpengruis marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken
Archeologie: fragmenten bouwpuin (onbepaald)

125 cm -Mv / 1,97 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgeelgrijs, matig fijn, schelpengruis marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken, oxidatie en reductie verschijnselen
Archeologie: fragmenten bouwpuin (onbepaald)

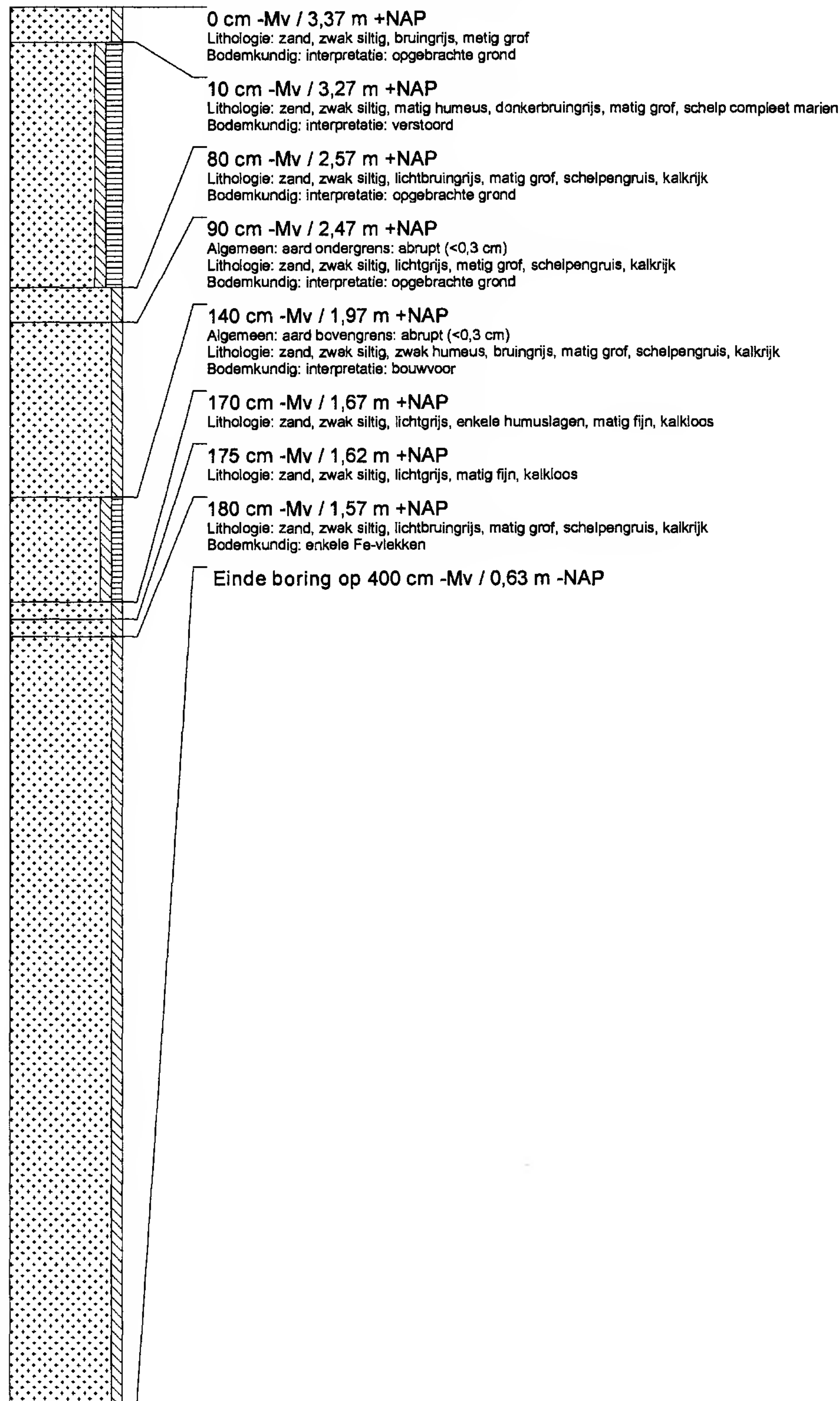
170 cm -Mv / 1,52 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgeelgrijs, matig grof, schelpengruis marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken, oxidatie en reductie verschijnselen
Archeologie: fragmenten bouwpuin (onbepaald)

380 cm -Mv / 0,58 m -NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgeelgrijs, enkele schelpenlagen, matig grof, schelp compleet marien, kalkrijk
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: enkele Fe-vlekken, oxidatie en reductie verschijnselen
Archeologie: fragmenten bouwpuin (onbepaald)

Einde boring op 400 cm -Mv / 0,78 m -NAP

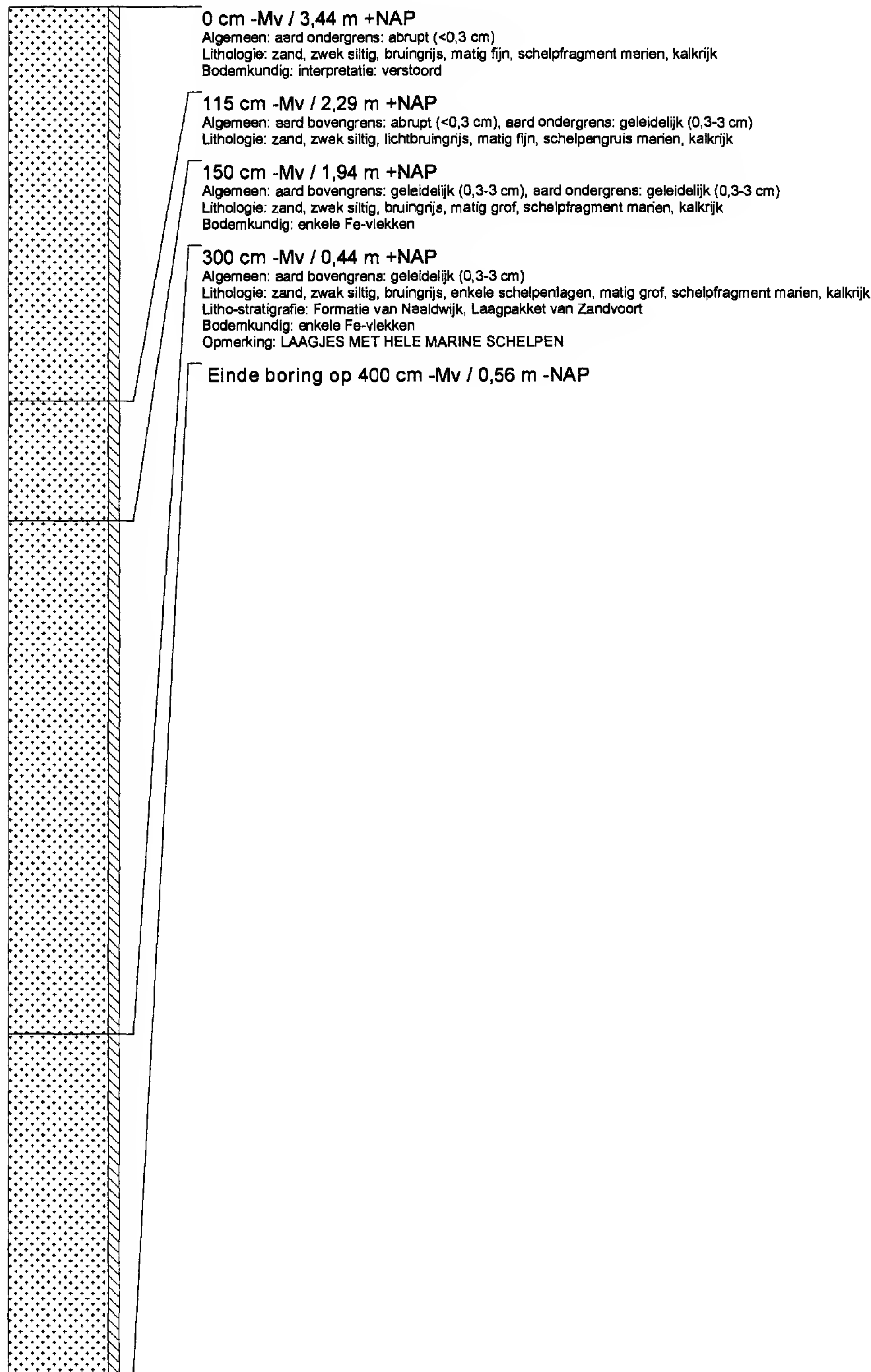
boring: ZALD2-7

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,37, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

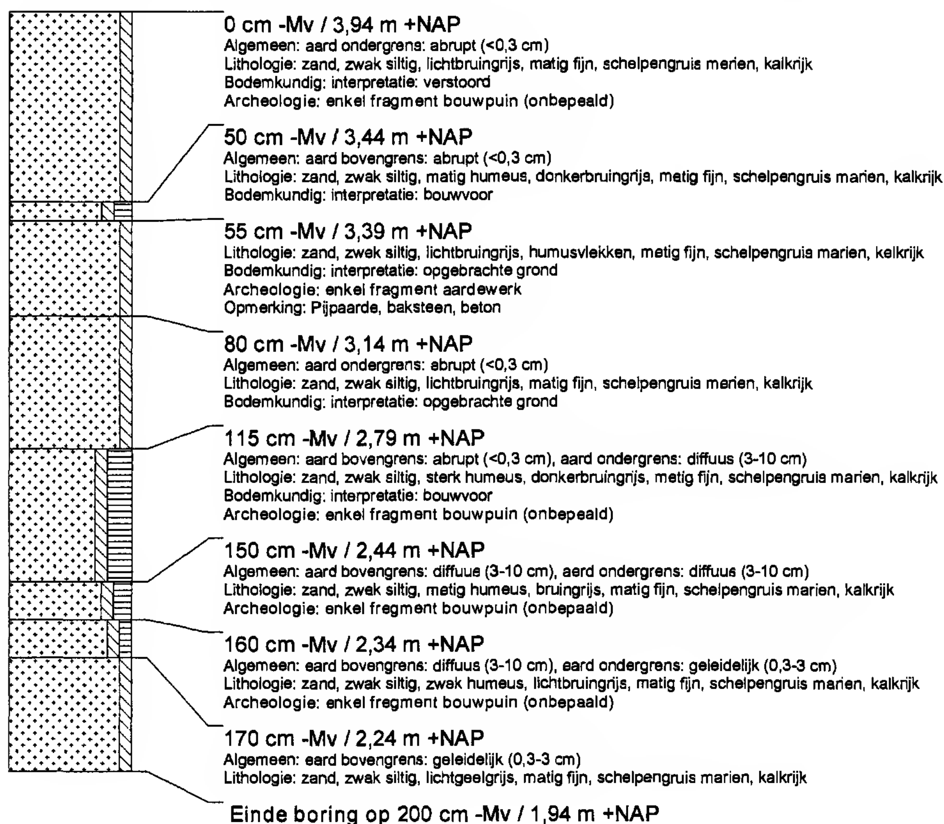
boring: ZALD2-8

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,44, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

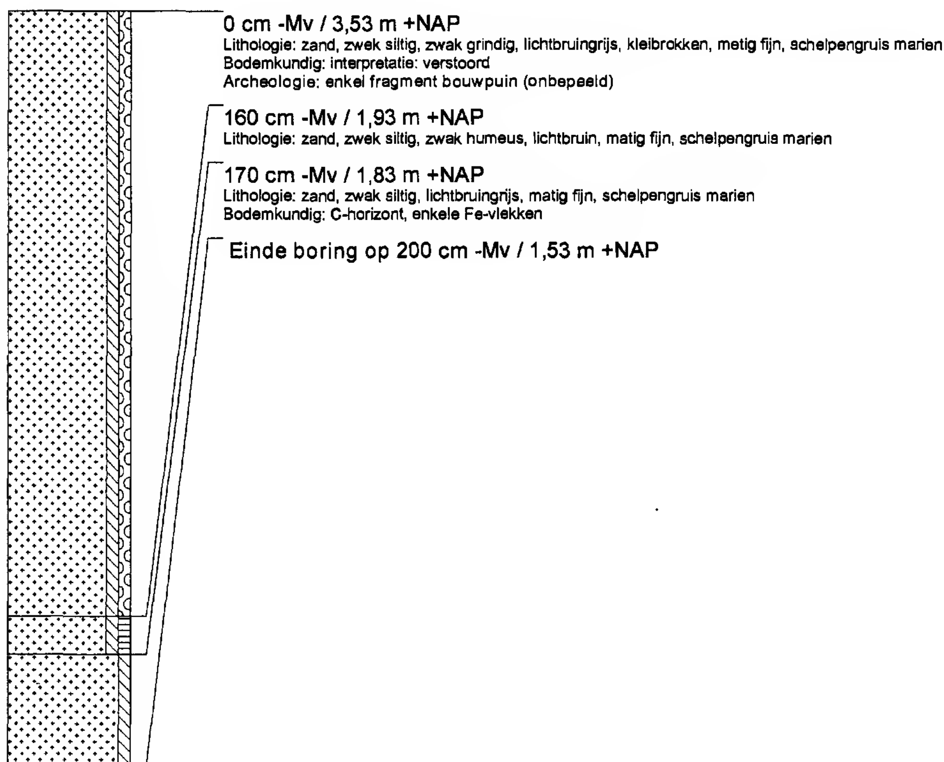
boring: ZALD2-9

beschrijver: SM/YH, datum: 28-2-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,94, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

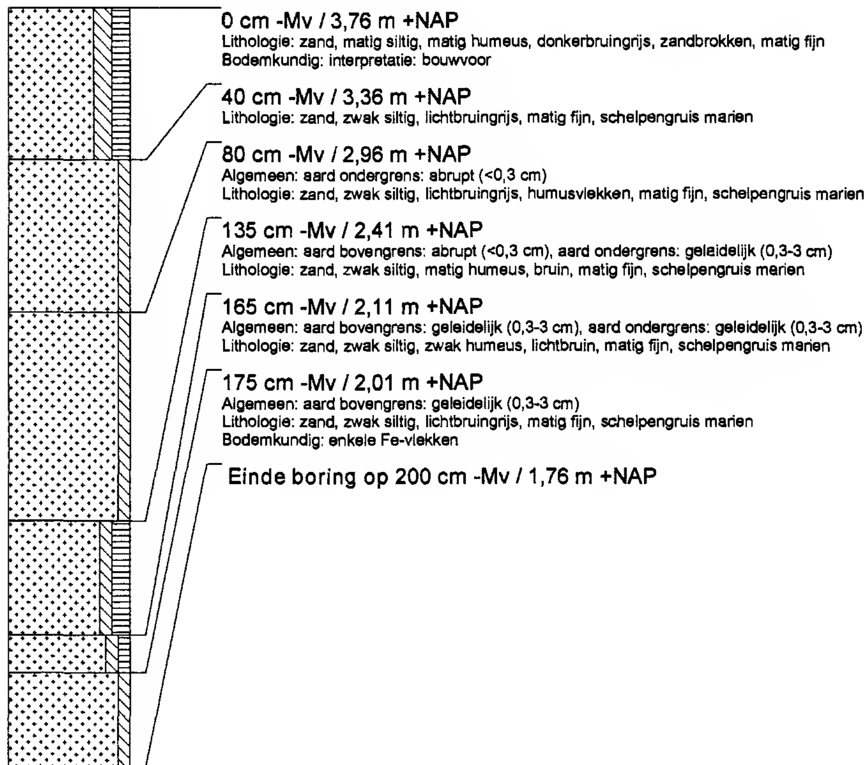
boring: ZALD2-10

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,53, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

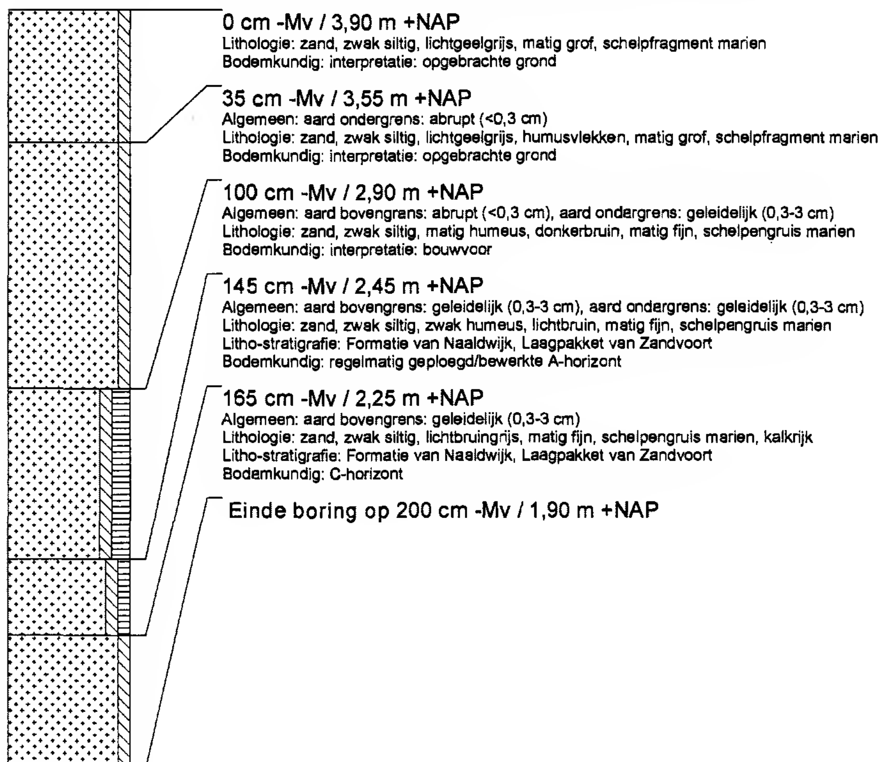
boring: ZALD2-11

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,76, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

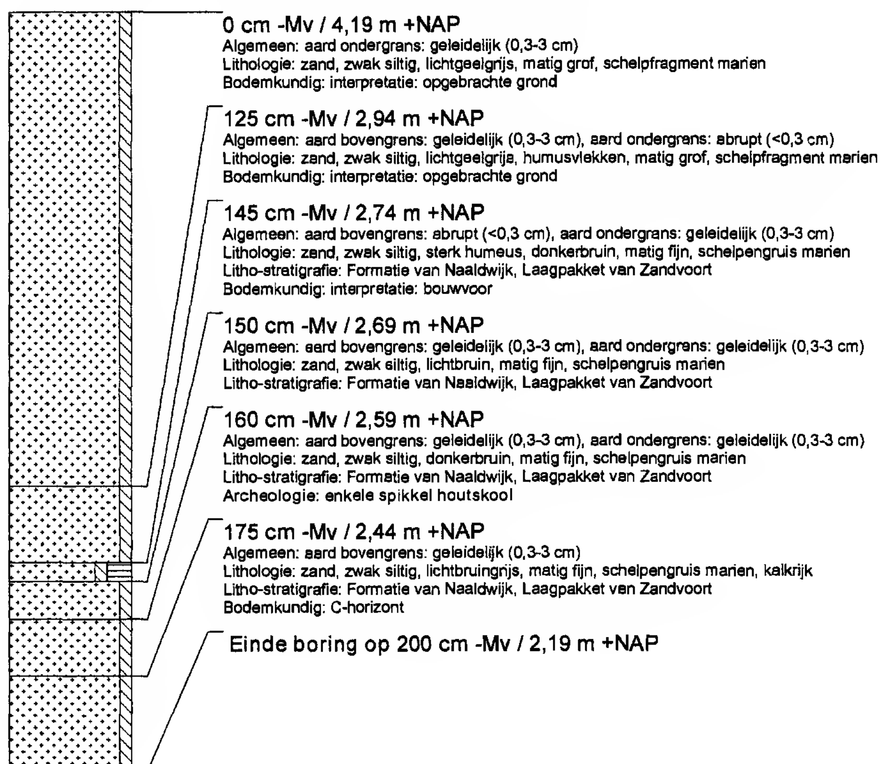
boring: ZALD2-12

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,90, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

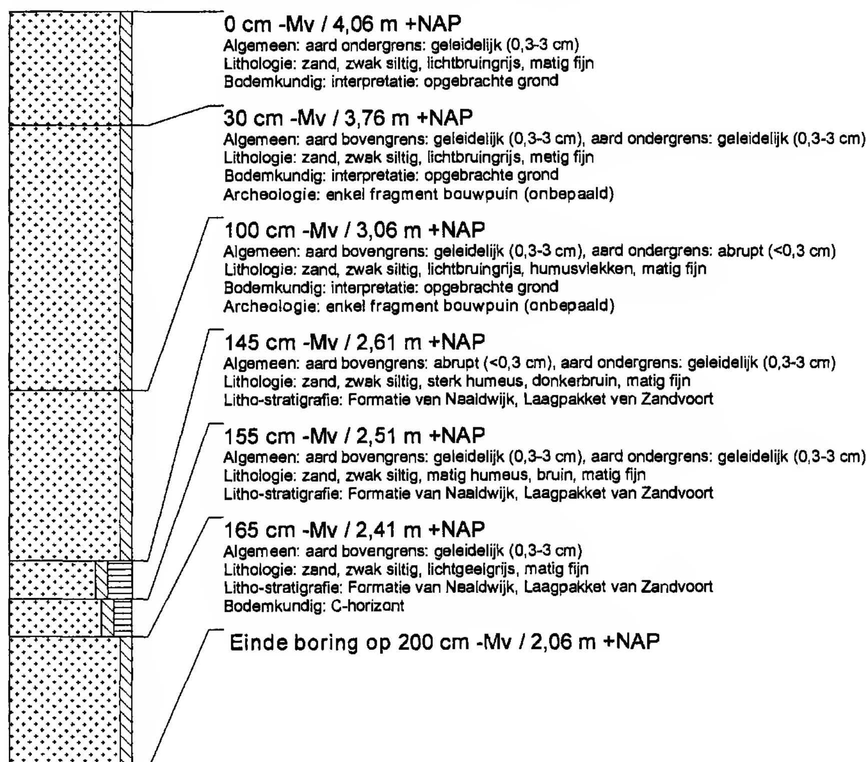
boring: ZALD2-13

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 4,19, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelmen-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

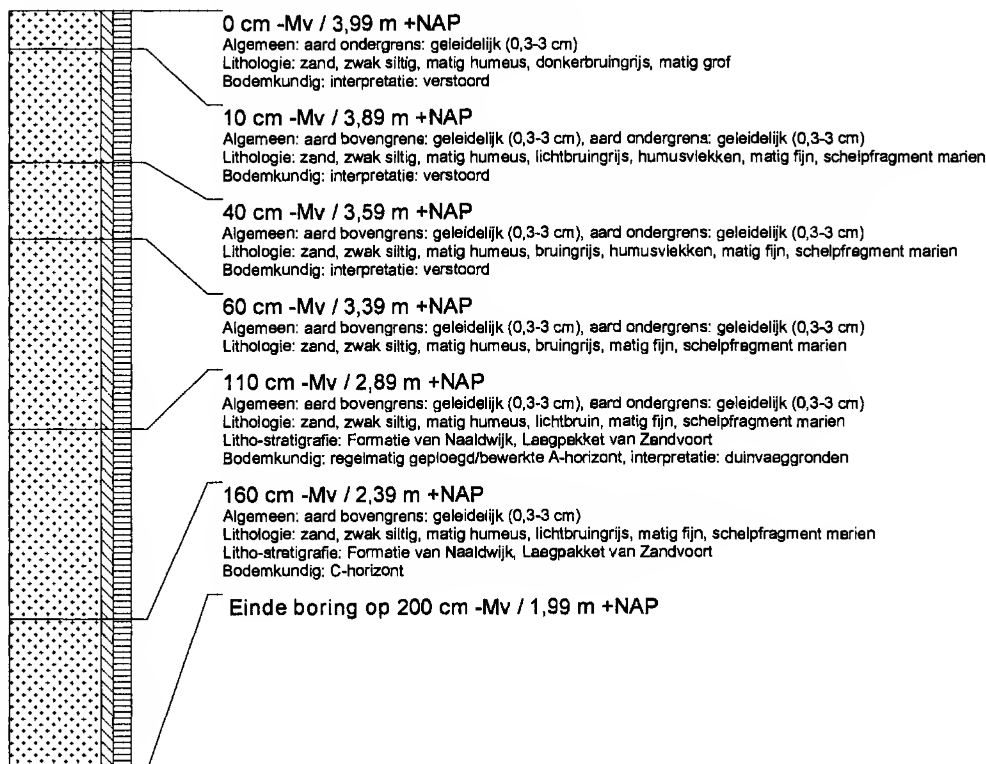
boring: ZALD2-14

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 4,06, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

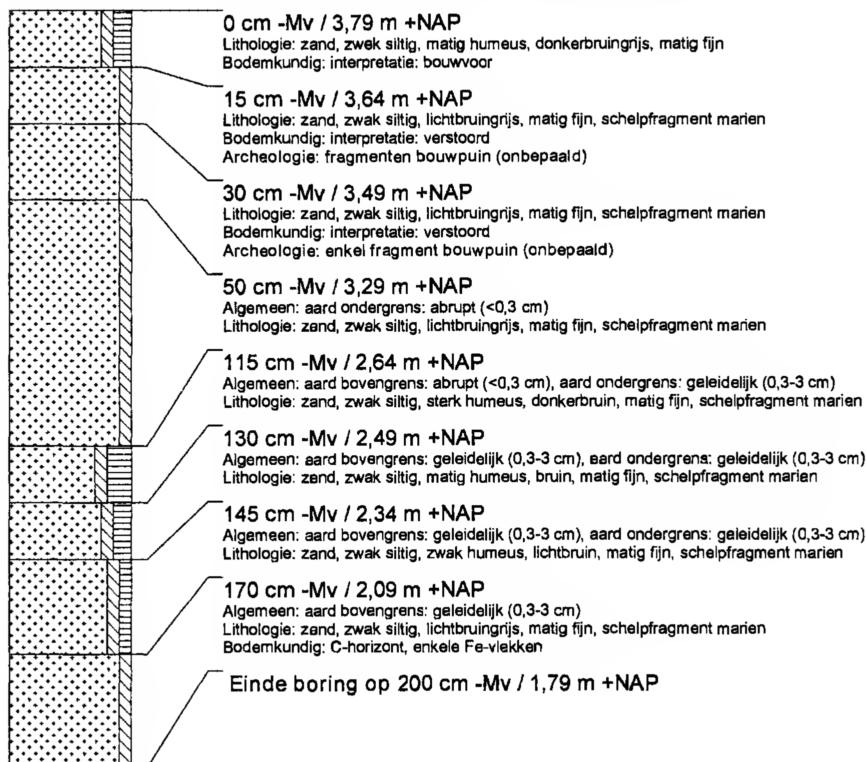
boring: ZALD2-15

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,99, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

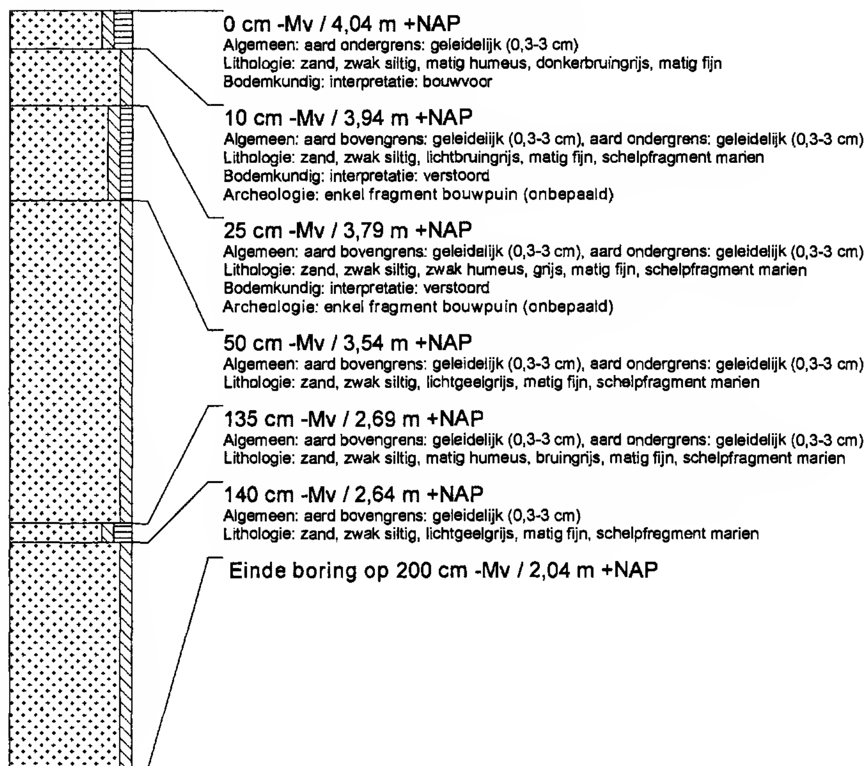
boring: ZALD2-16

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,79, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

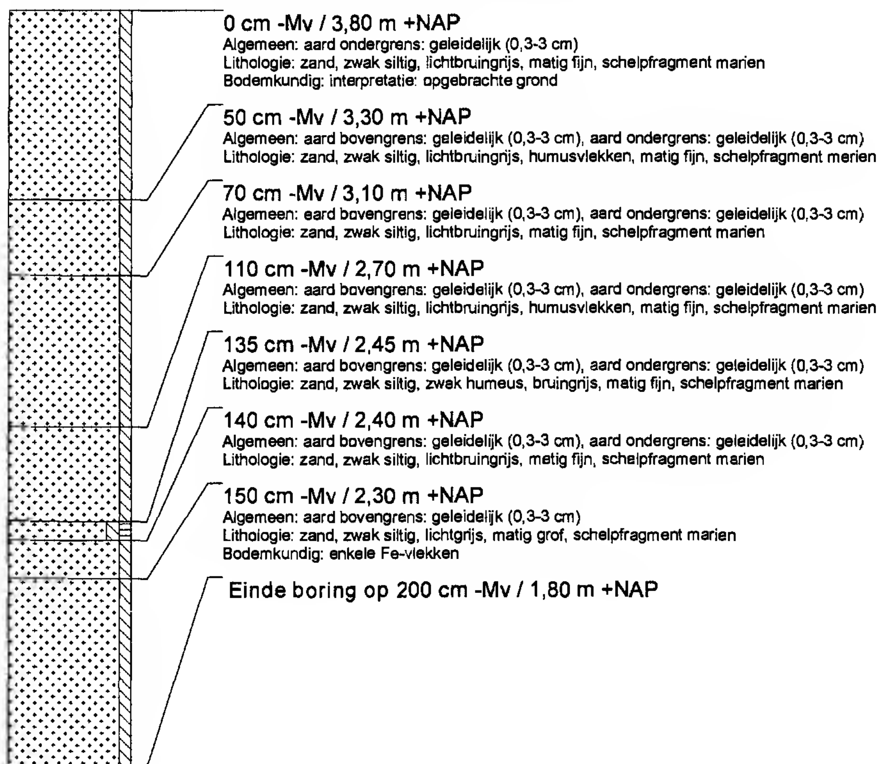
boring: ZALD2-17

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 4,04, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

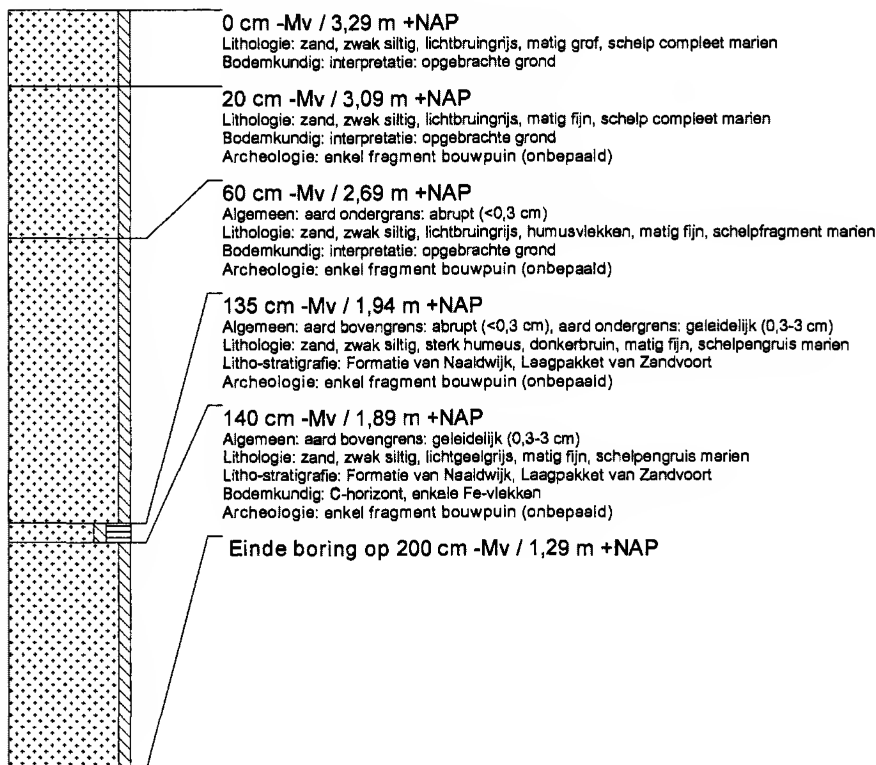
boring: ZALD2-18

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,80, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

boring: ZALD2-19

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,29, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

0 cm -Mv / 3,29 m +NAP
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig grof, schelp compleet marien
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond

20 cm -Mv / 3,09 m +NAP
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig fijn, schelp compleet marien
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

60 cm -Mv / 2,69 m +NAP
Algemeen: aard ondergrens: abrupt (<0,3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, humusvlekken, matig fijn, schelpfragment marien
Bodemkundig: interpretatie: opgebrachte grond
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

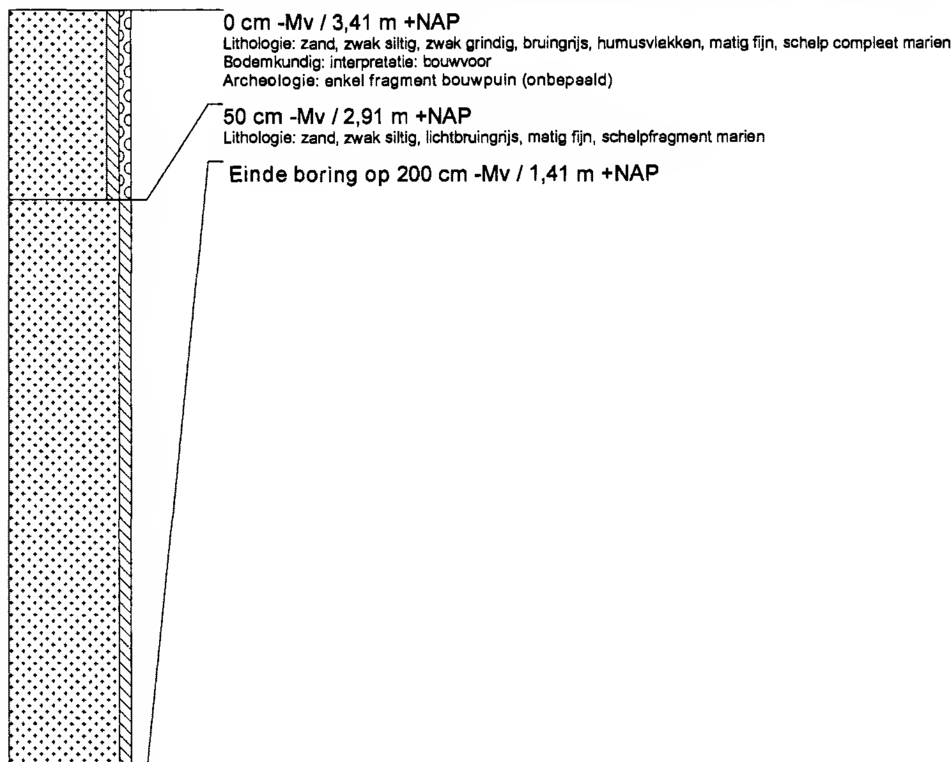
135 cm -Mv / 1,94 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: abrupt (<0,3 cm), aard ondergrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, sterk humeus, donkerbruin, matig fijn, schelpengruis marien
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

140 cm -Mv / 1,89 m +NAP
Algemeen: aard bovengrens: geleidelijk (0,3-3 cm)
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtgeelgrijs, matig fijn, schelpengruis marien
Litho-stratigrafie: Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Zandvoort
Bodemkundig: C-horizont, enkele Fe-vlekken
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

Einde boring op 200 cm -Mv / 1,29 m +NAP

boring: ZALD2-20

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 3,41, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

0 cm -Mv / 3,41 m +NAP
Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, bruingrijs, humusvlekken, matig fijn, schelp compleet marien
Bodemkundig: interpretatie: bouwvoor
Archeologie: enkel fragment bouwpuin (onbepaald)

50 cm -Mv / 2,91 m +NAP
Lithologie: zand, zwak siltig, lichtbruingrijs, matig fijn, schelpfragment marien

Einde boring op 200 cm -Mv / 1,41 m +NAP

boring: ZALD2-21

beschrijver: SM/YH, datum: 13-3-2007, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 24H, hoogte: 4,09, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: overige (cultuur), provincie: Noord-Holland, gemeente: Zandvoort, plaatsnaam: Zandvoort, opdrachtgever: Gemeente Zandvoort, uitvoerder: RAAP West

